

Aika

Keskustelujen pohjalta koonnut:
Anni Jyrinsalo, Helsingin yliopisto

LUMATIikka

Yhteistyössä / I samarbete med: LUMA-keskus Suomi | Aalto-yliopisto | Helsingin yliopisto | Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalvelut HY+ | Itä-Suomen yliopisto | Oulun ammattikorkeakoulu | Oulun yliopisto | Tampereen ammattikorkeakoulu | Tampereen yliopisto | Åbo Akademi

Ajan käsite

Ajan määreitä ovat esimerkiksi joskus, kohta, ennen, usein, aamu, yö, vuodenaikat, eilen, tänään jne. Aika on hyvin abstrakti käsite lapsille, jonka takia se tulisi sitoa lapsen arkeen liittyviin tilanteisiin helpottaakseen sen oppimista ja ymmärtämistä.

Seuraavaksi esitellään kevään 2019 LUMATIKKA –koulutuksen varhais- ja esiopetuksen kurssilaisten ideoita aikaan liittyvien taitojen opetteluun.

Vuodenajat ja kuukaudet

- Pohditaan yhdessä, miltä ulkona näyttää tällä hetkellä
- Käydään metsässä tekemässä havaintoja luonnosta
- Tehdään pohdintojen perusteella sen hetkiseen vuodenaikaan sopivia askarteluja
- Pohditaan myöhemmin, miksi esimerkiksi juuri talvella piirrettiin lumiukkoja
- Valokuvataan samaa kohtaa eri vuodenaikoina ja pohditaan eroavaisuuksia
- Isompien kanssa tutkittu vuodenaikaympyrää kuukausien kanssa

Kellonajat

- Pohditaan kuinka monta minuuttia johonkin tiettyyn hetkeen on, esimerkiksi välipalaan
- Liikennevalot, jotka kertovat paljonko leikkiaikaa on käytössä
 - vihreä = leikkiaika käynnissä
 - keltainen = vähän leikkiaikaa jäljellä
 - punainen = siivousaika
- Ajankulun hahmotusharjoituksia
 - Piirrä jotakin yhdessä minuutissa.
 - Kuinka monta kertaa pääset kyykkyyyn yhdessä sekunnissa? Entäpä minuutissa?
 - Ruokaillessa käytössä Timetimer, josta voi seurata, kauanko ruokailuun kului aika

Päiväjärjestys

- ”Toimintakello”, johon on kellonaikojen lisäksi kuvitettu päivän aktiviteetit oikean ajankohdan kohdalle.
- Käydään lasten kanssa heti syksyllä läpi päivien perusrakenne. Päiväjärjestys jää lopulta toistojen kautta lasten mieleen.
 - Esimerkiksi: leikki-aamiainen-toiminta-ulkoilu-lounas-lepo-leikki-välipala-leikki-ulkoilu.
- Pohditaan mikä on aamu, ilta, yö jne. Mistä tiedät että on esimerkiksi yö?

Viikontpäivät

- Käydään aamupiirissä läpi mikä päivä tänään on, entä huomenna, ylihuomenna, eilen jne.
- Kehollisia kokemuksia - esimerkiksi lorun avulla, jossa jokaisen eri viikontpäivän kohdalla taputetaan eri kehonosaa
- Seurataan viikon kulumista helmipurkilla
 - Maanantaina laitetaan lasipurkkiin joka viikontpäivää kohden yksi helmi
 - Joka aamu otetaan yksi helmi pois
 - Kun helmet loppuvat purkista seuraavana, aamuna ei tulla päiväkotiin, eli on viikonloppu

Muita kurssilaisten huomioita

Kurssilaiset painottivat aikaan liittyvissä aktiviteeteissa paljon leikkejä, lauluja ja muuta toiminnallisuutta. Viikonpäivä- ja kuukausilaulut tulivat esille monissa esimerkeissä. Myös kehollisuutta ja omakohtaisia kokemuksia pidettiin tärkeinä tekijöinä aikakäsitteiden oppimisessa. Tärkeänä pidettiin myös toistoa ja järjestelmällistä harjoittelua, esimerkiksi päiväjärjestyksen läpikäymistä joka aamu.

